

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117213569
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2117213569.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcu: M. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. XXXXX/XB, K., zastúpený splnomocnencom: Kolíková & Partners, s. r. o., so sídlom Radvanská 21, Bratislava, IČO: 47 239 441, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.134,90 eur s príslušenstvom, o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 9. novembra 2020, č.k. 19C/39/2017-316, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi sumu 695,07 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 486,75 eur od 23.2.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 208,32 eur od 23.2.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 3 ods. 1 písm. b), § 3 ods. 2, § 7, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení platnom do 28.2.2019, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. f) a čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danej veci boli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Vzhľadom na povahu uplatneného nároku - škody, ktorá mala vzniknúť obmedzením /pozbavením osobnej slobody žalobcu na základe rozhodnutí o zaistení/, súd na uplatnený nárok aplikoval ust. § 3 ods. 1 písm. b) zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a naň nadväzujúce ust. § 7 citovaného zákona. Žalobca bol zaistený dňa 15.12.2015 rozhodnutím správneho orgánu - Oddelenia cudzineckej polície PZ Trnava (č. PPZ-HCP-BA9-189-054/2015-AV), ktoré bolo po podaní opravného prostriedku žalobcom zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Sp/1/2016-56 zo dňa 15.1.2016, vec bola vrátená správne orgánu na ďalšie konanie a súčasne Krajský súd v Bratislave nariadil bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia. Dôvodmi zrušenia rozhodnutia bolo zistenie takej vady, ktorá mala vplyv na jeho zákonnosť a jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Dňa 16.1.2016 bol žalobca znova zaistený rozhodnutím správneho orgánu - Oddelenie cudzineckej polície PZ Trnava (č. PPZ-HCP-BA9-28-009/2016-AV), ktoré bolo po podaní

opravného prostriedku žalobcom Krajským súdom v Bratislave rozsudkom č.k. 9Sp/11/2016-72 zo dňa 15.2.2016 potvrdené. Rozsudkom č.k. 10SZa/8/2016 zo dňa 30.3.2016 Najvyšší súd SR zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/11/2016-72 zo dňa 15.2.2016 a zrušil rozhodnutie správneho orgánu o zaistení č. PPZ-HCP-BA9-28-009/2016-AV zo dňa 16.1.2016, vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie a nariadil bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia. Z uvedeného vyplýva, že obe predmetné rozhodnutia o zaistení boli zrušené pre nezákonnosť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 27/2011 zo dňa 20.3.2012). Nezákonným rozhodnutím o zaistení vznikla žalobcovi škoda - nemajetková ujma, keď žalobca bol pozbavený osobnej slobody od 15.12.2015 do 15.1.2016 a od 16.1.2016 do 30.3.2016 (celkovo 107 dní), teda rozhodnutie bolo na žalobcovi vykonané (§ 7 citovaného zákona). Je nepochybné, že obmedzenie osobnej slobody žalobcu bolo v priamej príčinnej súvislosti s predmetnými rozhodnutiami o zaistení, keď tieto boli vykonateľné dňom vydania rozhodnutia, teda ich účinky nastali dňom ich vydania, keď týmto dňom bol žalobca zaistený a pozbavený osobnej slobody. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd dospel k záveru, že vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím - pozbavenie osobnej slobody žalobcu nepretržite v trvaní 107 dní, nie je dostatočným zadosťučinením iba samotné konštatovanie porušenia práva, je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval v zmysle citovaného ustanovenia § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z., osobu poškodeného a jeho doterajší život; závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení a dospel k záveru, že priznaná výška nemajetkovej ujmy vyjadrená v peniazoch je primeraná a to vzhľadom na nasledovné skutočnosti: Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobca bol v zmysle readmisnej dohody prevzatý z územia Českej republiky z dôvodu jeho neoprávneného pobytu a na základe protokolu o vyhostení, pričom na územie Slovenskej republiky mal vstúpiť nelegálne z územia Rakúskej republiky. Uvedené nebolo v konaní sporné. Žalobca teda i na územie Slovenskej republiky vstúpil bez akýchkoľvek cestovných dokladov, teda nelegálne. Z jeho konania je zrejmé, že ani nemal záujem požiadať o azyl, nakoľko sa snažil dostať do Nemecka, čo potvrdil i vo výpovedi pred súdom. Žalobca na území Slovenskej republiky nežiadal o azyl ihneď po zaistení, ale až následne dňa 5.1.2016 počas zaistenia v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, pričom o možnosti požiadať o azyl bol poučený už pri výsluchu dňa 19.10.2015 (Zápisnica z výsluchu čl. 75-76 predmetného spisu). Žalobca nevedel hodnoverne na pojednávaní pred súdom vysvetliť, prečo o azyl nepožiadaval pri prvom výsluchu. Jeho tvrdenie, že v skutočnosti sa ho pri výsluchu na to nikto nepýtal a odpovede boli pripravené vopred neobstoja, keď žalovaný poprel takéto tvrdenie žalobcu a napokon žalobca zápisnicu podpísal, ak by s ním bolo jednané tak ako uvádza, teda, že mal za to, že zápisnica neobsahuje jeho vyjadrenia a odpovede boli vopred pripravené nemal dôvod zápisnicu podpisovať. Podľa tvrdenia žalovaného v konaní, ktoré neboli žalobcom žiadnym spôsobom vyvrátené, žalobca sa nevyjadril, že by nesúhlasil s osobou tlmočníka, alebo, že by bol odmietal vypovedať. Dňa 16.1.2015 bola so žalobcom spísaná ďalšia zápisnica o vyjadrení účastníka konania, pričom bol k tomuto úkonu opätovne pribratý tlmočník pán E. A., žalobca opätovne súhlasil s tlmočením, pričom osobu tlmočníka nenamietal a to aj za prítomnosti jeho právnej zástupkyne Moniky Chalúpkovej, žalobca aj túto zápisnicu podpísal (uvedené nebolo v konaní sporné). Vzhľadom na uvedené súd považoval za účelové následné namietanie osoby tlmočníka žalobcom rovnako ako súd považoval za účelové dodatočné požiadanie o azyl, keď cieľom žalobcu bolo dostať sa do Nemecka. Súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že konanie o zaistení žalobcu bolo začaté výlučne v dôsledku vlastného, vedomého konania žalobcu, žalobca si mal a musel byť vedomý, že ilegálny vstup na územie ktoréhokoľvek štátu Európskej únie môže mať za následok sankcie podľa legislatívy príslušného štátu. V tejto súvislosti súd poukazuje i na to, že nemožno ani zohľadňovať skutočnosť, na ktorú poukazoval zástupca žalobcu a to, že: „žalobca bol v obzvlášť zraniteľnom postavení cudzinca unikajúceho zo závažných dôvodov z krajiny svojho pôvodu - pochádza z vojny zmietaného mesta Aleppo v Sýrii“, keď zo samotnej výpovede žalobcu dňa 19.10.2015 na oddelení cudzineckej polície PZ Trnava vyplýva, že žalobca neprišiel do štátov Európskej únie priamo zo Sýrie, keď zo Sýrie vycestoval ešte dňa 10.2.2013 do Turecka, kde až do 25.8.2015, teda bezmála 2 roky žil a príležitostne pracoval, následne s pomocou prevádzča išiel do Grécka, potom do Macedónska, Srbska, Maďarska, Rakúska a cez SR do Českej republiky, kde bol zadržaný (Zápisnica o výsluchu zo dňa 19.10.2015 čl. 75-76 spisu). Žalobca pri výpočte nemajetkovej ujmy poukazoval na to, že zákon o zodpovednosti za škodu v aktuálnom znení neustanovuje žiadny vzorec, na základe ktorého by bolo možné oceniť pozbavenie či obmedzenie osobnej slobody, pričom zákon o zodpovednosti za škodu v znení účinnom pred 1. januárom 2013 takýto vzorec upravoval v ustanovení § 17 ods. 4, kde sa uvádzalo: „Výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a § 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za

predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody." Žalobca teda pri výpočte výšky nemajetkovej ujmy vychádzal analogicky u uvedeného ustanovenia a výšku nemajetkovej ujmy vypočítal nasledovne: zaistenie od 15.12.2015 do 15.1.2016 (celkovo 32 dní) - priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky dosiahla v roku 2014 výšku 858,- eur a v roku 2015 výšku 883,- eur; 1/30 z uvedenej sumy v roku 2014 predstavuje 28,60 eur a v roku 2015 sumu 29,43 eur; žalobca bol pozbavený osobnej slobody celkovo 30 dní, z toho 17 dní v roku 2015 a 15 dní v roku 2016; celková nemajetková ujma je 927,65 eur (17 dní krát 28,60 eur + 15 dní krát 29,43 eur), zaistenie od 16.1.2016 do 30.3.2016 (celkovo 75 dní) - priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky dosiahla v roku 2015 výšku 883,- eur; 1/30 z uvedenej sumy predstavuje 29,43 eur; 29,43 eur krát 75 dní = 2.207,25 eur Vzhľadom na všetky v rozsudku uvedené skutočnosti, z ktorých súd vychádzal pri určení výšky nemajetkovej ujmy, sa súdu javilo primeraným a opodstatneným určiť výšku nemajetkovej ujmy zo sumy životného minima v čase, kedy žalobca bol pozbavený osobnej slobody. Preto súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 695,07 eur, ktorá bola určená nasledovne: Z webovej stránky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR súd zistil, že výška životného minima na plnoletú fyzickú osobu bola v období od 1.7.2015 do 30.6.2016 198,09 eur. Žalobca bol zaistený v období od 15.12.2015 do 15.1.2016 a následne v období od 16.1.2016 do 30.3.2016, t.j. výška životného minima denne a celková výška škody za počet dní zaistenia bola nasledovná: od 15.12.2015 do 15.1.2016 - suma 198,09 eur krát 12 mesiacov delene 365 dní v roku = 6,51 eur denne krát 32 dní = 208,32 eur, od 16.1.2016 do 30.3.2016 suma 198,09 eur krát 12 mesiacov delene 366 dní v roku (priestupný rok - mesiac február mal 29 dní) = 6,49 eur denne krát 75 dní = 486,75 eur. Čo sa týka navýšenia odškodnenia, nemajetkovej ujmy s poukazom na okolnosti tvrdené žalobcom (zaobchádzanie s ním v zariadení; podmienky v zariadení), ktorých následkom mala byť fyzická a psychická ujma žalobcu, súd má za to, že v konaní nebolo preukázané tak neprimerané správanie sa príslušníkov v zariadení, ako ani také podmienky v zariadení, ktoré by boli v rozpore s Vnútrošným poriadkom Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej označované ako „zariadenie“), keď žalovaný sa vyjadril ku všetkým namietaným skutočnostiam, v konaní nebolo preukázané, že so žalobcom by bolo zaobchádzané v rozpore s podmienkami a režimom v zariadení tak, ako to upravoval Vnútrošný poriadok zariadenia. Samotné vnímanie obmedzujúcich opatrení upravených Vnútrošným poriadkom zariadenia, ktorý je vydaný na základe zákona č.404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov, nie je možné považovať za porušenie týchto práv žalobcu, keď žalobca bol povinný „dodržiavať vnútrošný poriadok zariadenia, plniť príkazy a pokyny policajta“ (§ 96 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov). K námietke žalobcu ohľadom použitia pút, čo žalobca považoval za neprimerané a za porušenie základných ľudských práv, súd poukazuje na ustanovenie § 52 ods. 1 písm. c) Zákona č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov, na ktoré sa odvolával žalovaný „Policajt je oprávnený použiť putá pri vykonávaní služobných zákrokov alebo procesných úkonov s predvedenými, zaistenými, zadržanými, zatknutými osobami alebo s osobami, ktoré sú vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, ak je dôvodná obava, že sa pokúsia o útek“. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že policajt bol oprávnený pri predvádzaní žalobcu pred súd, keďže sa jednalo o vykonávanie procesného úkonu (predvedenie žalobcu pred súd) použiť putá. Ustanovenie § 50 ods. 3 citovaného zákona na ktoré poukazoval žalobca („Pred použitím donucovacích prostriedkov je policajt povinný osobu, proti ktorej zakročuje, vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.“) sa na daný prípad nevzťahuje, nakoľko v danom prípade sa nejednalo o zákrok proti osobe, ale ako už súd uviedol, jednalo o vykonávanie procesného úkonu - predvedenie žalobcu pred súd. Napokon takéto konanie príslušného policajta nebolo jeho svojvoľným rozhodnutím, podľa vyjadrenia žalovaného o založení pút rozhodoval vždy veliteľ eskorty, ktorá skutočnosť nebola v konaní spochybnená. Použitie spútavacieho opasku u žalobcu žalovaný poprel. Ani listinné dôkazy predložené žalobcom - Stanovisko Ligy za ľudské práva k podmienkam v zaistení v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove zo dňa 17.3.2020 (čl. 181 - čl. 185 spisu); Oznamenie verejnej ochrankyne práv o výsledku prieskumu zameraného na umiestňovanie zaistených príslušníkov tretích krajín v priestoroch s oddeleným režimom zaistenia zo dňa 29.10.2015 (čl. 186-čl. 205) nepreukazujú, že so žalobcom by sa zaobchádzalo v rozpore s Vnútrošným poriadkom zariadenia, keď z uvedených listín nevyplýva, že zistené a konštatované skutočnosti by sa týkali priamo žalobcu. Tieto dokumenty nepreukazujú, že so žalobcom by sa zaobchádzalo v rozpore s Vnútrošným poriadkom zariadenia. V týchto listinných dôkazoch sa všeobecne opisujú podmienky zaobchádzania s cudzincami; nadmerné používanie donucovacích prostriedkov; používanie fyzickej sily proti zaisteným; nedostatok kontaktu s vonkajším svetom; povinnosť zaistených nosiť odev a obuv poskytnutú v útvaru;

zbytočné obmedzenie potravín; jazyková bariéra; nedostatočná zdravotná starostlivosť; obmedzený pohyb na čerstvom vzduchu; nedostatok dôvernosti počas konzultácie klienta s právnym zástupcom; porušenie práva na listové tajomstvo; prekážky v prístupe k právnej pomoci; právo na účinný opravný prostriedok; právo byť informovaný o dátume a čase vyhostenia. Rovnako správa verejnej ochrankyne práv zo dňa 29.10.2015 obsahuje správu o výsledku prieskumu v zariadení, konštatovanie zistených nedostatkov i voči konkrétnym zaisteným osobám (žalobca v správe nie je uvedený), a tiež výzvu riaditeľovi zariadenia na prijatie konkrétnych opatrení. Teda rovnako, ako Stanovisko Ligy za ľudské práva, ani tento listinný dôkaz nepreukazuje žiadne porušenie práv žalobcu počas jeho zaistenia v zariadení. Z hľadiska členenia týchto materiálov a opisov nedostatkov z pohľadu ich spracovateľov (Liga pre ľudské práva; Verejná ochrankyňa práv) v komparácii so žalobou je zrejmé, že žalobca v týchto materiáloch uvedené nedostatky, použil v žalobe, pričom však, ako už súd uviedol, ani jeden nedostatok sa netýkal jeho osoby. Len samotné stotožnenie sa žalobcu s týmito materiálmi nie je možné považovať za objektívny dôkaz - preukázanie takéhoto konania voči žalobcovi. Čo sa týka „incidentu“, na ktorý poukazoval žalobca - fyzické napadnutie riaditeľom zariadenia, žalovaný poprel takéto konanie riaditeľa zariadenia, uviedol, že zo strany riaditeľa zariadenia nedošlo voči žalobcovi k žiadnemu vyhrážaniu, žiadnym útokom a nemal so žalobcom žiadny osobný problém, ako to žalobca nepravdivo, zrejme účelovo tvrdil. Riaditeľ zariadenia povolil žalobcovi i vzájomnú návštevu osoby, ktorú označil za príbuznú a tak umožnil ich časté stretávanie sa. Žalovaný tiež poukázal na to, že neeviduje žiadnu sťažnosť žalobcu na riaditeľa alebo na kohokoľvek z personálu, pričom žalobca túto možnosť mal a mohol tak urobiť kedykoľvek, či už priamo riaditeľovi alebo prostredníctvom pracovníkov zariadenia, či jeho právneho zástupcu, prípadne prostredníctvom pracovníka Slovenskej humanitnej rady, ktorí pravidelne zariadenie navštevovali. Žalobca predložil písomné svedectvo M. K., ktorý uviedol, že bol svedkom toho, že riaditeľ útvaru potiahol M. Q. za šaty na miesto, kde nie sú monitorovacie zariadenia (kamery), správal sa k nemu ponižujúco a napadol ho fyzicky úderom do oblasti pleca po tom, čo M. dojedol jedlo v jedálni. M. mu oznámil, že riaditeľ bol na neho nahnevaný, strčil ho do oblasti pleca, zadržal ho samého v miestnosti - čakárni po dobu niekoľkých hodín v budove riaditeľstva. (čl. 276 predmetného spisu). Súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že k takémuto konaniu došlo, keď písomné vyjadrenie M. K. zostalo iba v rovine tvrdenia, nakoľko sám žalobca nenavrhol jeho výsluch pred súdom, žalovaný poprel akékoľvek násilie voči žalobcovi, pričom ním opisované konanie vylúčil úplne. Žalovaný navrhoval výsluch riaditeľa, čo žalobca považoval za neúčelné a nevhodné; súd rovnako ako žalobca nepovažoval výsluch riaditeľa zariadenia za účelný. Ako dôvod na zvýšenie nemajetkovej ujmy žalobca poukazoval tak na skutočnosť, že „rozhodnutie o zaistení žalobcu bolo excesívnym, šikanóznym a svojvoľným rozhodnutím správneho orgánu bez zákonného základu a je toho názoru, že svojvôľa a šikanózne správanie správneho orgánu má vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko robí nezákonný zásah do práv žalobcu a jemu vzniknutú ujmu na osobnej slobode závažnejšími...“ a poukazoval tiež na skutočnosť, že „žalobca bol opakovane a obratom po prepustení znova zaistený, čo možno tiež považovať za šikanovanie.“ Súd je toho názoru, že uvedené nie je dôvodom na zvýšenie nemajetkovej ujmy, keď uvedené - nezákonné zatknutie, zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody je dôvodom na náhradu škody, pričom v danom prípade si žalobca ako samostatný nárok uplatňuje i náhradu škody za rozhodnutie o následnom zaistení dňa 16.1.2016. Preto nemožno ešte osobitne prihliadať na túto skutočnosť ako na dôvod pre navýšenie odškodnenia. Žalobca v tejto súvislosti poukazoval na traumu, ktorá mu bola spôsobená, keď ihneď po prepustení ho znova zadržali. Žalobca však v konaní vôbec nepreukázal, že mu nejaká trauma vznikla, že by bola potrebná nejaká liečba, uvedené zostalo iba v rovine tvrdenia. Rovnako poukazoval na traumu v súvislosti s obmedzením osobnej slobody. Súd k údajnej traume, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená uvádza, že je pochopiteľné, že samotné obmedzenie osobnej slobody je psychickou záťažou pre človeka všeobecne. Ako už súd ale uviedol, žalobca vzhľadom na okolnosti, za ktorých sa dostal na územie SR, si musel byť plne vedomý neoprávnenosti prekročenia štátnej hranice Slovenskej republiky, a preto musel byť s určitým obmedzením osobnej slobody uzročený a musel si byť vedomý, že v prípade zaistenia, môže nastať takáto situácia. Už samotné konanie žalobcu, že sa rozhodol bez dokladov - nelegálne prechádzať cez územia iných štátov, muselo byť pre neho stresujúce, nakoľko nevedel, čo ho čaká, kde môže byť zadržaný, aké budú následky tohto jeho konania. Preto skutočnosť, že bol umiestnený v zariadení, kde mal dokonca zabezpečené na náklady štátu ubytovanie, stravovanie, vreckové, ošatenie, nemohla byť o nič viac pre žalobcu stresujúca ako neistota, či sa dostane bez ujmy do krajiny, do ktorej smeroval. Čo sa týka námietok žalobcu k neuneseniu bremena popretia skutkových tvrdení žalobcu žalovaným, čoho procesným následkom je uplatnenie domnienky, že skutkové tvrdenia žalobcu sú nesporné, podľa názoru súdu sa žalovaný ku skutočnostiam, ktoré tvrdil žalobca skutkovo vyjadril, keď žalovaný uviedol ako sú upravené vychádzky v zariadení; za akých podmienok sa realizujú

stretnutia zaistených s advokátom, príp. inou osobou; aké sú podmienky pri používaní internetu; aké sú podmienky používania mobilného telefónu; aké oblečenie nosia zaistení a prečo; akú obuv používajú zaistení a prečo. Namietané neprimerané správanie policajtov voči žalobcovi žalovaný poprel, takisto žalovaný poprel porušenie listového tajomstva žalobcu. Žalovaný teda uviedol svoje skutkové tvrdenia ohľadom uvedeného. V danom prípade, keďže žalobca tvrdil, že boli porušené jeho práva, dôkazné bremeno bolo na ňou. Negatívna dôkazná teória sa neuplatňuje absolútne, a preto nie vždy dochádza k presunutiu dôkazného bremena na protistranu. (Doc. JUDr. Marek Števček, PhD. a kolektív autorov, Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C.H.BECK). Súdu ani nie je zrejmé, ako by mal žalovaný v danej veci preukazovať, že žalobca mal vytvorené podmienky v zariadení v súlade s Vnútorným poriadkom zariadenia a že neboli porušované jeho práva. Ak žalovaný poprel skutočnosti tvrdené žalobcom, neznamená to, že nastupuje domnienka, že tvrdenia žalobcu sú nesporné. V danom prípade, keďže žalovaný poprel tvrdenia žalobcu a žalobca svoje tvrdenia nepreukázal, zostali tvrdenia strán sporu v rovine ich tvrdení. Keďže žalobca bol v predmetnom konaní tým, kto sa domáhal nároku, na ňom bolo dôkazné bremeno preukázať skutočnosti, na základe ktorých mu jeho právo patrí. Čo sa týka námietok žalobcu voči osobe tlmočníka počas tlmočenia v čase jeho zaistenia, k uvedenému súd zaujal svoje stanovisko v bode 25.1 rozsudku, k čomu súd považuje za potrebné v súvislosti s námietkami žalobcu k osobe tlmočníka dodať, že súd nemal dôvod akokoľvek posudzovať a riešiť v tomto konaní zaujatosť tlmočníka, keďže to súviselo s konaním o zaistení. Pokiaľ žalobca mal za to, že osoba tlmočníka je zaujatá, uvedené mohol namietať v konaní o zaistení a to v celom konaní, teda i v odvolacom konaní. Predmetom tohto konania je uplatnenie nároku na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, súd nemôže v tomto konaní preskúmať procesný postup a teda ani námietky účastníkov v konaní o zaistení. Vo zvyšku uplatneného nároku na náhradu škody spolu s príslušenstvom súd žalobu s poukazom na dôvody uvedené v rozsudku ako nedôvodnú zamietol. Žalobca žiadal priznať i úrok z omeškania vo výške 5% ročne podľa ustanovenia § 16 ods. 4 v spojení s ust. § 25 zákona o zodpovednosti za škodu v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to od 23. februára 2017, kedy bola odpoveď na predbežné prejednanie nároku žalobcu na náhradu škody - nemajetkovej ujmy (zaistenie v období od 16.1.2016 do 30.3.2016) doručená jeho právnomu zástupcovi a od 23.2.2018, kedy bola odpoveď na predbežné prejednanie nároku žalobcu na náhradu škody - nemajetkovej ujmy (zaistenie v období od 15.12.2015 do 15.1.2016) doručená jeho právnomu zástupcovi. Súd postupoval podľa ust. § 16 ods. 4 a § 25 zákona č. 514/2003 Z.z. a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a žalobcovi priznal i nárok na úrok z omeškania zo súdom priznanej sumy nemajetkovej ujmy, a to v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, keď zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci umožňuje v prípade priznaného nároku na náhradu škody priznať i úrok z omeškania. Keďže v danej veci si žalobca v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody uplatnil u žalovaného titulom nemajetkovej ujmy sumu tak, ako si ju uplatnil i v predmetnom konaní a žalovaný mu písomne oznámil, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, nakoľko tento nárok neuznáva, žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody. Odpoveď na predbežné prejednanie nároku žalobcu na náhradu škody - nemajetkovej ujmy (zaistenie v období od 15.12.2015 do 15.1.2016) bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu dňa 23. februára 2018 a odpoveď na predbežné prejednanie nároku žalobcu na náhradu škody - nemajetkovej ujmy (zaistenie v období od 16.1.2016 do 30.3.2016) bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu a od 23. februára 2017. Preto súd priznal úrok z omeškania zo sumy 486,75 eur od 23.2.2017 a zo sumy 208,32 eur od 23.2.2018. Súd pri určení výšky úrokovej sadzby vychádzal z výšky základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, ktorá je od 16.3.2016 0,00%, preto priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď uviedol, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, pričom v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Vzhľadom na to, že žalobcovi bolo čiastočne vyhovené, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy nemajetkovej ujmy.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti vyhovenia žalobe a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci videl v tom, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Aj naďalej zotrval na svojom právnom

názore a právnej argumentácii tak, ako boli súdu prvej inštancie prezentované. Aj naďalej namietal a rozporoval všetky tvrdenia žalobcu, ktoré tento uvádzal na preukázanie údajnej dôvodnosti ním uplatňovaného nároku na náhradu škody, resp. nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie uvedený v bode 24. na strane 54 predmetného rozsudku. Žalovaný zastával právny názor, že žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody, resp. náhrady nemajetkovej ujmy, a to existenciu nezákonného rozhodnutia, existenciu škody, resp. ujmy a jej výšky, a existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, resp. ujmu. Uviedol, že predpokladom existencie prvého dôvodu vzniku nároku na náhradu škody je zrušenie rozhodnutia z dôvodu jeho nezákonnosti, pričom v prejednávanej veci Najvyšší súd SR napadnuté rozhodnutie nezrušil ako nezákonné, ale nestotožnil sa s názorom správneho orgánu o existencii predpokladov na zaistenie a administratívne vyhostenie žalobcu, teda súd mal za to, že vydané rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. Poukázal na to, že existencia nezákonného rozhodnutia nemá automaticky za následok vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Poukázal na to, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobca bol v zmysle readmisnej dohody prevzatý z územia Českej republiky z dôvodu jeho neoprávneného pobytu a na základe Protokolu o vyhostení, pričom na územie Slovenskej republiky mal vstúpiť nelegálne z územia Rakúskej republiky. I keď ust. § 8 zákona č. 514/2003 Z.z. sa viaže na uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzby, žalovaný mal za to, že na tento prípad možno použiť ust. § 8 ods. 6 písm. a) citovaného zákona, a to z dôvodu, že žalobca nevstúpil na územie Slovenskej republiky legálnym spôsobom. Podľa jeho názoru zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. nie je odškodňovanie nelegálnych migrantov, teda osôb, ktoré si v dôsledku ich vlastného a vedomého protiprávneho konania privodili správne konanie. Bol toho názoru, že zo znenia § 6 ods. 1 jasne vyplýva, že v dôsledku zrušeného rozhodnutia musí súčasne poškodenému vzniknúť aj škoda, pretože v zmysle predmetného ustanovenia uplatnenie náhrady škody prichádza do úvahy len za podmienky, že v dôsledku takto zrušeného či zmeneného právoplatného rozhodnutia došlo zároveň aj ku vzniku škody, čo však nie je tento prípad. Poukázal tiež na skutočnosť, že ust. § 7 zákona č. 514/2003 Z.z. rozlišuje medzi náhradou škody a náhradou nemajetkovej ujmy, pričom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je až subsidiárnym nárokom a prichádza do úvahy až po tom, keď je bezpečne a jednoznačne preukázané, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a z akého dôvodu, resp. akých dôvodov. Poukázal na obsah zápisnice o podaní vysvetlenia žalobcu a poznamenal, že v priebehu azylového konania sa každému žiadateľovi o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany bezplatne poskytuje ubytovanie, stravovanie alebo stravné, základné hygienické potreby a iné veci, ktoré nevyhnutne potrebuje na prežitie. Konštatoval, že žalobcovi nemohla vzniknúť akákoľvek majetková alebo nemajetková ujma, a ním podané žaloby sú nedôvodné. Uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy je v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. viazaná na špecifické podmienky, ktoré však podľa žalovaného nenastali a žalobca ich ani žiadnym spôsobom v konaní nepreukázal. Rozporoval tvrdenia žalobcu, ako aj právny názor súdu prvej inštancie, a bol toho názoru, že vzhľadom na vykonané dokazovanie, obsah administratívneho spisu a s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca žiadnu ujmu neutrpel. Mal tiež za to, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s námietkou žalovaného, že v prípade existencie nezákonných rozhodnutí už samotné konštatovanie porušenia práva by predstavovalo pre žalobcu dostatočné zadosťučinenie. Podľa jeho názoru preukázateľne nedošlo k tzv. závažnej ujme a k následkom v priamej príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami správneho orgánu v žalobcovom súkromnom, rodinnom živote, či spoločenskom a pracovnom uplatnení. Podotkol, že žalobca v Slovenskej republike nebol ekonomicky činný, nie je možné ho považovať za zamestnanca, ktorý by prispel k zvyšovaniu hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky, nakoľko žalobca nepracoval a žil výlučne na trovy Slovenskej republiky. Tiež poukázal na to, že v prípade nemajetkovej ujmy vzniká povinnosť túto uhradiť až dňom právoplatného rozhodnutia príslušného súdu, teda povinný sa môže dostať do omeškania až v prípade nesplnenia súdom uloženej povinnosti.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, alternatívne rozsudok v napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozsudku vnímal tak, že nelegálnosť prekročenia štátnej hranice súd prvej inštancie spojil s prezumovaným „legitímnym očakávaním“ o možnom zaistení, teda že mal očakávať, že pri nelegálnom prekročení hranice bude zaistený, čím sa vytvára dojem priamej príčinnej súvislosti medzi nelegálnym prekročením štátnej hranice a zaistením, čo je nesprávne. Táto priama príčinná súvislosť nemá oporu v zákone o pobyte cudzincov, a ani v žiadnom inom právnom predpise. V jeho prípade opakovane nedošlo zo strany žalovaného k naplneniu nielen jednej, ale dokonca viacerých podmienok, ktoré zákon predpokladá pre aplikáciu inštitútu zaistenia. Žalobca bol utečencom v zmysle Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951, t.j. momentom opustenia krajiny pôvodu z dôvodu opodstatnenej obavy pred prenasledovaním zo strany Sýrskych štátnych orgánov pre zastávanie opozičných politických názorov. Žalobca, ako osoba uznaná za utečenca migračným úradom SR, nemôže byť postihovaný za jeho vstup a pobyt na území SR v zmysle čl. 31 ods. 1 Ženevského dohovoru, a tieto mu ani nemôžu byť žalovaným/súdom prvej inštancie vytýkané a použité ako dôvod pre aprobovanie jeho nezákonného zaistenia. Tiež poukázal na to, že § 22 ods. 1 zákona o azyle uvádza, že žiadateľ o azyl sa oprávnené zdržiava na území Slovenskej republiky až do rozhodnutia o žiadosti o udelenie azylu. Považoval za neprípustné, ak súd prehliada viacnásobné nezákonné konanie žalovaného a prenáša zodpovednosť za takéto (vedomé, dlhotrvajúce a vážne dôsledky majúce) nezákonné konanie žalovaného na žalobcu ako obeť tohto nezákonného konania. Nesprávne právne posúdenie spočívalo v aplikovaní ust. § 88, resp. § 88a zákona o pobyte cudzincov na skutkový stav, ktorého obsah takúto aplikáciu nepripúšťa, čo má priamy dôsledok na výšku zistenej ujmy v konaní, a čo podľa názoru žalobcu zakladá dôvod na zrušenie rozsudku. Nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal zo sumy životného minima v čase, keď bol žalobca pozbavený osobnej slobody. Životné minimum je ekonomickou kategóriou, ktorá určuje minimálnu sumu na prežitie osoby, ktorá by mala pokryť niektoré nevyhnutné ľudské potreby, pričom predstavuje hranicu pre určenie stavu hmotnej núdze. Žiaden všeobecne záväzný právny predpis neurčuje, že by bol jeden deň slobody človeka ohodnotený sumou zodpovedajúcou životnému minimu pripadajúcemu na jeden deň. Úvaha súdu o určení nemajetkovej ujmy vychádzajúcej zo životného minima bola pre žalobcu prekvapivá, s poukazom na čo poukázal na skutočnosť, že je osobou, ktorá pochádza z rodinného zázemia vysokoškolsky vzdelaných ľudí, na základe čoho žalobca v Sýrii netrpel nedostatkom, nikdy počas pobytu na Slovensku nebol poberateľom dávky v hmotnej núdzi a nikdy v čase, keď bol na Slovensku zamestnaný, nemal príjem nižší ako je minimálna mzda, o čom doložil pracovné zmluvy a dohodu o pracovnej činnosti. Súčasne mu nebol zrejmý odklon od vzorca, ktorý súd prvej inštancie neuplatnil (síce dnes už neúčinný, ale stále relevantný) výpočet minimálneho finančného zadostučinenia vychádzajúci z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok. Žalobca nebol finančne odkázaný na poskytovanie ubytovania, ošatenia a stravy, keď mal možnosť prostredníctvom brata vo Švédsku zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na pokrytie jeho mesačných finančných výdavkov pobytu na Slovensku. Poukázal na to, že ako cudzinec neznalý jazyka a práva, v zraniteľnom postavení utečenca, bol vo vzťahu k žalovanému ako orgánu verejnej moci v asymetrickom postavení. Slovenská republika vo vzťahu k nemu zlyhala s ohľadom na 107 dní života, o ktoré nenávratne prišiel. Náhrada nemajetkovej ujmy má podľa jeho názoru dvojakú funkciu. Jednou z funkcií je odčinenie vzniknutej nespravodlivosti a nezákonnosti. Pokiaľ všeobecné súdy rezignujú na svoju povinnosť priznať spravodlivú náhradu škody (vrátane nemajetkovej ujmy) spôsobenú nezákonným konaním osôb vystupujúcich v mene štátnych orgánov, nemožno očakávať do budúcnosti prevenciu predchádzania nezákonnosti. Žalobca tak, ako sa musel podrobiť nezákonnému zaisteniu vykonaním nezákonných rozhodnutí o zaistení, sa rovnako musel podrobiť obmedzeniam vyplývajúcim z vnútorného poriadku zariadenia. Nebyť nezákonných rozhodnutí o zaistení, nedošlo by k porušeniu práv žalobcu. Nebyť nezákonných rozhodnutí, nemusel by sa žalobca podrobiť obmedzeniam vyplývajúcim z Vnútorného poriadku zariadenia. Navýšenie požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy okrem iného dôvodil postupom cudzineckej polície, ktoré vykazovalo znaky svojvôle. Bol toho názoru, že nie je možné všetky nezákonné rozhodnutia o zaistení „hádať do jedného vreca“, ale je potrebné skúmať konkrétne skutkové okolnosti toho-ktorého prípadu. Žalobca bol nezákonne zaisťovaný opakovane, bezprostredne (v ten istý deň) po tom, čo bol z nezákonného zaistenia de jure, avšak nie de facto prepustený. Zdôraznil, že východisková situácia žalobcu pre zhromažďovanie akýchkoľvek dôkazov nebola štandardná v porovnaní so situáciou, akú majú osoby na slobode, ktoré sa právnymi prostriedkami bránia proti nezákonnosti rozhodovania alebo postupu orgánov verejnej moci. Bolo pre neho otáznave, z akého dôvodu mal súd za preukázaný stres žalobcu z dôvodu „neistoty“, čo bude nasledovať pred nezákonným zaistením žalobcu, zatiaľ čo traumou (stres), ktorá mu bola spôsobená v zariadení žalovaného, súd prvej inštancie nepovažoval za preukázanú, pričom vychádzal z jedného a toho istého dôkazného

prostriedku - jeho výsluchu. Poukázal na rozsudok ESLP vo veci DAVIES v. The United Kingdom, z ktorého vyplýva, že niektoré formy nemajetkovej ujmy vrátane citovej úzkosti zo svojej podstaty nemôžu byť vždy predmetom konkrétneho dôkazu, pričom nebráni súdu priznať náhradu, ak usúdi, že je dôvodné predpokladať, že žalobca utrpel ujmu, ktorá si vyžaduje finančné zadosťučinenie. Poukázal na to, že nie akékoľvek prekročenie štátnej hranice bez príslušného povolenia možno považovať za nelegálnu migráciu, a preto za dôvod zaistenia cudzinca. Striktná aplikácia princípu zavinenia za nelegálne prekročenie štátnej hranice odporuje právu utečencov. Zdôraznil, že migračný úrad SR nevyhodnotil jeho žiadosť o azyl ako účelovú, práve naopak, uznal zodpovednosť Slovenskej republiky za jej posúdenie a na základe rozhodnutia zo dňa 29.11.2018 mu azyl udelil. V súvislosti s osobou tlmočníka v konaní predložil listinné dôkazy, z ktorých vyplývalo prepojenie tlmočníka na najvyššieho predstaviteľa režimu krajiny pôvodu, ktorý bol dôvodom na útek žalobcu z krajiny pôvodu. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že vo vzťahu k okolnostiam žalobcu v zaistení žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Porušenie práva na spravodlivý proces došlo požadovaním preukazovania traumy, ktorú žalobca v zaistení utrpel, keď súd postupoval v rozpore s judikatúrou ESLP. Uviedol, že náhrada škody za nezákonné zaistenie, ktoré bolo v rozpore s ustanoveniami čl. 5 musí byť dotknutému jedincovi prístupná nielen v teórii, ale aj v praxi. Musí zahŕňať právo na náhradu nemajetkovej ujmy, ale tiež poskytovať náhradu za akúkoľvek spôsobenú tieseň, úzkosť a frustráciu, ktorú človek mohol utpieť ako výsledok porušenia iných ustanovení čl. 5. V predmetnom prípade je dôvodné predpokladať, že žalobca traumy utrpel, avšak podľa súdu „nepreukázal, že mu nejaká trauma vznikla“, čím došlo k nerešpektovaniu interpretačnej právomoci judikatúry ESLP, ako aj judikatúry uvedenej v podaní žalobcu zo dňa 24.7.2020.

5. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý považoval napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. za vecnej správy, pričom zotrval na obsahu svojho odvolania. Čo sa týka nezákonných rozhodnutí, považoval odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie za predvídateľné, logické, majúce oporu v súdnych spisoch a dostatočne odôvodnené. Za dostatočne odôvodnené a preskúmateľné považoval napadnuté rozhodnutie v časti vzniku škody/ujmy, ako i príčinnej súvislosti. Za rovnako správne považoval i rozhodnutie v časti priznaných úrokov z omeškania, keď súd správne vychádzal z ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

6. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na obsahu svojho odvolania. S poukazom na právnu argumentáciu v odvolaní podľa jeho názoru žalobcovi nevznikla, a ani nemohla vzniknúť akákoľvek majetková alebo nemajetková ujma.

7. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Bol toho názoru, že odvolacie dôvody, o ktoré žalobca oprel svoje odvolanie, sú neprípustné a nedôvodné, tieto neobstoja, a to predovšetkým s poukazom na postup súdu prvej inštancie a obsah súdneho spisu, z ktorého je myšlienkový postup súdu zrejmy a náležite zdôvodnený. Mal za to, že žalobcom podané odvolanie nie je spôsobilé preukázať kumulatívne splnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a tiež nie je spôsobilé preukázať údajnú nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Namietol a rozporoval všetky tvrdenia žalobcu, ktoré uvádzal, a ktoré uvádza na preukázanie údajnej dôvodnosti ním uplatneného nároku na náhradu škody, resp. nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Zo zápisnice o podaní vysvetlenia žalobcu vyplýva, že žalobca nemal na území Slovenskej republiky pred jeho protiprávnym vstupom udelený žiadny druh pobytu a nikdy na území Slovenskej republiky nebol zamestnaný. Všetky konania ohľadom jeho neoprávneného vstupu a pobytu na území Slovenskej republiky boli voči žalobcovi začaté a vedené zákonným spôsobom. Žalobca sa vyjadril, že nemá dostatok finančných prostriedkov potrebných na pobyt na území Slovenskej republiky a v členských štátoch Európskej únie. Taktiež uviedol, že nemá na území Slovenskej republiky a v členských štátoch Európskej únie zabezpečené ubytovanie ani vybavené zamestnanie.

8. K vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý zotrval na svojom odvolacom návrhu. Uviedol, že vyjadrenie žalovaného obsahuje opakujúce sa argumenty, ktoré používa žalovaný takmer v každom svojom vyjadrení. Uviedol, že si neuplatňuje nemajetkovú ujmu ako rozdiel straty svojho „štandardu“ svojim pobytom na území Slovenskej republiky, ale tým, že bol nezákonne opakovane obmedzovaný na osobnej slobode, čo vyústilo až do jeho nezákonného pozbavenia osobnej slobody v celkovom trvaní 107 dní.

9. K vyjadreniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok v napadnutom výroku II. ako vecne správny potvrdiť, pričom odkázal na obsah vyjadrenia zo dňa 19.4.2021.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolania strán nie sú dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

11. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 19C/39/2017 je konanie o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.134,90 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi sumu 695,07 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 486,75 eur od 23.2.2017 do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 208,32 eur od 23.2.2018 do zaplataenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy (výrok III.).

12. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

13. Odvolatelia odvolanie odôvodnil tým, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP], konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP], súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP], zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené [§ 365 ods. 1 písm. g) CSP] a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

14. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody nie sú naplnené a napadnuté rozhodnutie a konanie súd prvej inštancie netrpí vytýkanými vadami.

15. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

16. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

18. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

19. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

20. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

21. Zodpovednosť štátu, ako správne uviedol súd prvej inštancie, vzniká len z rozhodnutia, ktoré je nezákonné (§ 1 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Pojem nezákonnosti rozhodnutia nie je v zákone definovaný. Zákon explicitne nezakotvuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie štátu. Podľa dôvodovej správy (k § 1 ods. 1 zákona), k vymedzeniu tohto pojmu sa zaujíma zámerne záporné stanovisko, lebo definícia by mohla viesť k nesprávnemu alebo zužujúcemu, či naopak k rozširujúcemu aplikovaniu tohto pojmu a pokiaľ by nebola tautologická, viedla by ku konštrukcii dvojakej nezákonnosti, a to nezákonnosti, za ktorú sa zodpovedá, a nezákonnosti, za ktorú sa nezodpovedá. V dôsledku toho zistenie nezákonnosti je vecou konkrétneho posúdenia okolností prípadu. Pri aplikácii sa treba pridrižovať toho, že ide o všeobecný a obsahovo aj rozsahovo pružný pojem. Zároveň treba rešpektovať aj skutočnosť, že tento pojem zákon osobitne neobmedzuje. Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu, ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia vznikla účastníkovi. Aj napriek tomu, že pojem nezákonné rozhodnutie nie je v zákone definovaný, je však možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Právna úprava sa síce osobitne nezmieňuje o tom, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť konštatovaná priamo vo výroku zrušujúceho (zmeňujúceho) rozhodnutia, avšak podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia sp.zn. 4MCdo/20/2009, 7Cdo/27/2011), pokiaľ príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, je možné uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, a teda z dôvodu jeho nezákonnosti.

22. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančného súdu nemožno vytýkať žiadne pochybenia pri hodnotení vykonaných dôkazov, nakoľko výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli a neopomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, a preto odvolací súd nemá dôvod polemizovať s jeho skutkovými závermi.

24. Na dôkazy navrhnuté žalobcom v odvolaní odvolací súd nemohol prihliadnúť s poukazom na ustanovenie § 366 písm. d) CSP, pretože ich odvolateľ mohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

25. Nebola dôvodnou ani námietka nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, keď súd vec právne posúdil správne, použil na vec právne predpisy, ktoré správne aplikoval a vyložil a ich použitie i presvedčivo odôvodnil.

26. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi (vrátane nemajetkovej ujmy) podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je objektívna a vzniká za súčasného splnenia troch podmienok, ktorých splnenie je poškodený povinný v konaní preukázať, a to existencie nezákonného rozhodnutia (nesprávneho úradného postupu), vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom). Vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je pritom v zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. podmienený splnením ďalšieho predpokladu, ktorým je skutočnosť, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom túto ujmu ani nie je možné uspokojiť inak. Aj splnenie tohto predpokladu musí v konaní preukázať poškodený (t. j. žalobca). Žalobcu v spore zaťažovalo bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti tvrdiť a preukázať existenciu a rozsah takých kvalifikovaných nepriaznivých následkov (spôsobených nezákonnými rozhodnutiami o zaistení), ktoré by odôvodňovali priznanie peňažnej satisfakcie. Určenie výšky primeranej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy totiž nemôže byť záležitosťou voľnej úvahy súdu, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu, ale jej základom musí byť zistenie konkrétnych skutkových okolností, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/15/2012 zo dňa 30.09.2013 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS/ 754/2016 zo dňa 24.01.2017). Pritom platí, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 1/2012 zo dňa 12.01.2012).

27. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobcu postupoval správne, svoje skutkové a právne závery dostatočným spôsobom odôvodnil a odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP.

28. Súd prvej inštancie správne priznal žalobcovi i úrok z omeškania s poukazom na ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré je špeciálnou úpravou k všeobecnej úprave obsiahnutej v Občianskom zákonníku, a preto nebola dôvodnou námietka žalovaného.

29. Za správne bolo potrebné považovať i rozhodnutie súd v časti nároku na náhradu trov konania, pričom v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti.

30. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, s ktorou sa už vypořiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

31. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ani jedna zo strán nedosiahla so svojím odvolaním úspech.

33. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).